

1974
→

8-01

Redactioneel

Na een niet al te lange pauze is hier dan het eerste nummer van 1974. Allereerst wil de redactie alle leden een gelukkig en vogelrijk 1974 toewensen.

Een kleine schaduw valt reeds over dit nieuwe jaar omdat door de vele verplichte snipperdagen de nieuwe omslag van dit blad niet op tijd gereed kon komen.

Dit wordt echter helemaal goed gemaakt door het enthousiasme, waarmee vele leden een ontwerp voor de nieuwe omslag hebben getekend en ingezonden.

Hoera! Ga zo door en ons blad zal uitgroeien tot een boekwerk.

De subgroepen van onze vereniging hebben voor 1974 een omvangrijk programma, zo ook uw redactie.

Als er genoeg animo voor is, zouden we graag een nieuwe rubriek willen opnemen: vogelperikelen, vogelwaardigheden of misschien weet u zelf een leuke naam voor een rubriek, waarin we leuke, korte gebeurtenissen kunnen opnemen.

Een ander voorstel, dat ons bereikte, was een rubriek, waarin kijkers, laarzen, vogelboeken enz. aangeboden worden, omdat deze door de leden niet meer worden gebruikt en zij deze artikelen wel van de hand willen doen. Lijkt u dit iets, laat het ons weten, want uw mening is o zo belangrijk voor ons.

Iets anders dat ons van het hart moet, is dat wij nog al eens te horen krijgen, dat, dat het voor nieuwe leden moeilijk is om contact te krijgen met de "geroutineerde" vogelaar. Vooral omdat zij nog niet zo zeker zijn van hun kennis, willen ze zich niet opgeven voor trekellingen, broedvogeltellingen, e.d. (dat kunnen ze anders gerust doen).

Gaat u regelmatig op pad en wilt u best iemand mee als gezelschap, geef een nieuw lid eens een telefoontje (de nummers staan achter het adres in de rubriek ledenmutaties, terwijl bij het secretariaat een ledenlijst verkrijgbaar is). Wij vogelaars moeten een beetje af van dat individualistische karakter als we onze kennis willen overdragen.

Wellicht kunnen we dit toevoegen aan onze goede voornemens voor dit nieuwe jaar.

HET PENNINGMEESTERSCHAP

De heer B. Hartkamp, die onze vereniging in de moeilijke situatie te hulp kwam na het plotseling overlijden van onze toenmalige penningmeester, heeft op zijn beurt wegens zijn drukke werkzaamheden het penningmeesterschap moeten neerleggen.

Het bestuur wil graag ook op deze plaats zijn waardering uitspreken voor het vele werk, dat de heer Hartkamp voor het beheer van de financiën heeft verricht.

Inmiddels heeft mevr. H.E. Disselkoen-Piepers, Beethovenlaan 45 te Hilversum, zich bereid verklaard deze functie op zich te nemen. Wij zijn er van overtuigd dat niemand hiertegen enig bezwaar zal hebben, maar dat wij ons in tegendeel geluk kunnen wensen dat mevr. Disselkoen zich hiervoor beschikbaar heeft gesteld.

Wij zouden als leden van de VWG misschien eens een prettig gebaar tegenover onze nieuwe penningmeesteres kunnen maken door nu eens allemaal onmiddellijk de contributie voor 1974 aan haar over te maken.

LEDENMUTATIES

Nieuwe leden:

mevr. H.M.A. Bal-Kok, Prinses Margrietlaan 345, Zeist, tel. 03404-21880;
hr. J.J. Ekelmans, Wernerlaan 12, Hilversum, tel. 02150-10655;
ds. E. Frater Smid, Steenakker 9, Blaricum;
hr. H. Harder, Reigerstraat 12, Hilversum, tel. 02150-52718;
hr. H. Overbeek, Scheperweg 2, Bussum, tel. 02159-19529;
hr. J.Th. Valkenburg, Molencind 5, Kortenhoef;
hr. P.H. de Zeeuw, Jozef Israëlslaan 24, Bussum, tel. 02159-17011;

Adreswijzigingen:

mevr. M.J.E. Everts, Boomkleverlaan 54, Bussum, tel. 02159-15803;
hr. J.Th.F.M. Lucassen, Prins Hendriklaan 24, Baarn, tel. 02154-4071;

Bedankt als lid:

hr. G.D. Beker, Sim. Hoogewerffstraat 41, Hilversum;
hr. P.A.M. Delen, Veltstraat 7, Amersfoort;
hr. C. ten Haken, Laarderweg 184, Bussum;
hr. H. van 't Hull, Schoolstraat 5, Blaricum;
mej. C.A. Luitwieler, Rubenslaan 66, Soest;
mej. M.E. Malotau, Strausslaan 9, Bilthoven;
hr. C.G.A.M. van der Poel, Mecklenburglaan 14, Bussum;
mevr. G.B. Vette-Bogaard, Sint Janslaan 102-I, Bussum;
hr. B.A.J. Vette, idem;
hr. J. Vulling, Langbroekerdijk A 70, Langbroek.

PROGRAMMA LEDENAVONDEN

Donderdag, 24 januari 1974

Deze avond zal de heer S. Draaksma, werkzaam bij het dienstvak Natuurbescherming van het Staatsbosbeheer en voor een groot deel van onze leden geen onbekende door de vele publicaties, die van zijn hand zijn verschenen, onze aandacht gespannen houden over een aantal aspecten van natuurbescherming. Hij doet dit door middel van een door hem te vertonen film over de eendekooien.
Het belooft een prachtige avond te worden.

Donderdag 28 februari 1974

De heer Jan L. Bos mede-oprichter, oud-voorzitter en erelid van onze Vogelwerkgroep, bereisd vogelkenner en publicist, heeft zijn medewerking toegezegd voor de verzorging van deze avond.
Hij zal aan de hand van door hem vervaardigde dia's een causerie houden over het DIERENLEVEN IN AFRIKA met uiteraard een speciaal accent op de vogels.
Verdere aanbeveling lijkt ons overbodig, want nu staat reeds vast dat ook deze avond een succes zal worden.

Donderdag 28 maart 1974

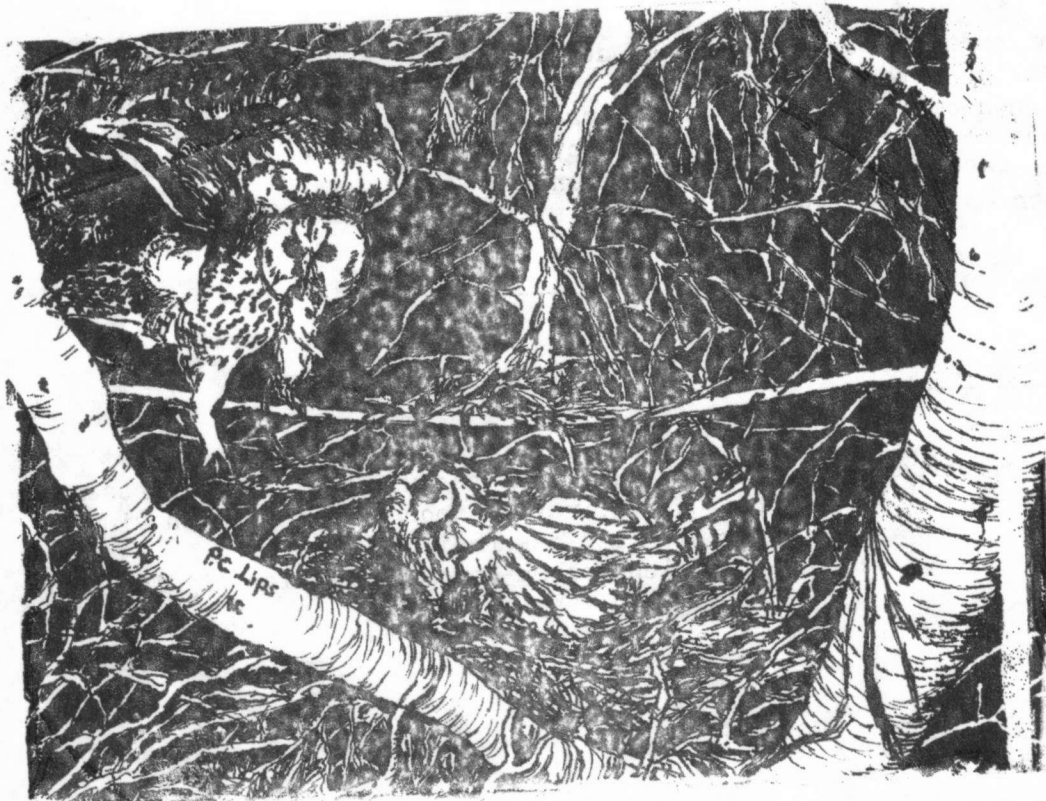
Algemene ledenvergadering; nadere mededelingen hierover in de volgende Korhaan.

De ledenavonden worden gehouden in de zaal van de GOEDE HERDERKERK aan de Simon Stevinweg te Hilversum.
Zij beginnen om 8 uur. Rijwielstalling achter de kerk!
In de pauze bestaat in de gezellige foyer gelegenheid onder het genot van een kopje koffie met elkaar te babbelen.
We rekenen op massale opkomst!

EXCURSIEPROGRAMMA

Zaterdag 23 februari: GANZENEXCURSIE. Deze dag wordt hiervoor gereserveerd. Of de excursie doorgang zal kunnen vinden is nog niet met zekerheid te zeggen.
Zij die zich hebben opgegeven zullen tijdig nadere informatie ontvangen.

- Woensdag 6 maart : UILENEXCURSIE op Gooieneveld.
In deze tijd is de uilenroep te horen tijdens de balts. Vertrek: 21.00 uur vanaf de parkeerplaats. Deze is te bereiken via de Zandheuvelweg, komend uit de richting Hilversum, langs Anna's Hoes richting Baarn, eerste weg rechts na de Rijkskwekerij Drakenburg; komend via de rijksweg, dan de laatste weg links vóór de kwekerij.
- Zondag 17 maart : DAGEXCURSIE TEXEL. Zie opmerkingen bij de Ganzenexcursie hierboven.
- Zaterdag 30 maart: EINDEGOOI. Een gebied "dat zijn weerga wat betreft planten- en dierenleven in het Gooi vrijwel niet heeft" (citaat uit de Natuurhistorische schets van Eindegooi, in het voorjaar van 1972 door de VWG uitgegeven). Dus zeker een bezoek waard.
Vertrek: 6.00 uur vanaf het vliegveld Hilversum.
-

VOGELVANGST IN BELGIË

In antwoord op onze in de laatst verschenen Korhaan gepubliceerde protestbrief, ontvingen wij onder dagtekening van 23 oktober 1973 van de Belgische minister van Landbouw het volgende schrijven:

"Geachte Heer,

"Ik heb de eer U ontvangst te melden van Uw schrijven waarin U zegt de maatregelen te betreuren die in België genomen werden, teneinde een herbevoorrading van de vogelkwekers en van de vinkeniers toe te staan.
"In bijlage stuur ik U een nota waarin de bijzondere bepalingen van de ministeriële besluiten van 17 en 18 september 1973 worden samengevat.
"Met de meeste hoogachting,

"A. Lavens"

In de in deze brief genoemde nota geeft het ministerie een uitvoerige opsomming van de achtergronden van deze besluiten.
Hieronder volgt daarvan een samenvatting.

De besluiten stemmen overeen met de door België aangegane verbintenissen t.w.:

- a. het koninklijk besluit van 20 juli 1973, goedgekeurd door alle verenigingen voor de bescherming van de natuur;
- b. de beslissing van 30 augustus 1972 van het Benelux-Ministercomité, waarin wordt vermeld welke soorten mogen worden gevangen en welke tuigen hiertoe mogen worden gebruikt;
- c. het verdrag van Parijs van 1950, waarin eveneens aan elk land de bevoegdheid wordt gegeven tot deze maatregelen.

De nieuwe Belgische besluiten kunnen het evenwicht van de avifauna niet schaden, daar:

- a. zij voorzien in een tijdelijke en beperkte bevoorrading (toegelaten vangsten 120.000 van de meest talrijke soorten);
- b. de vogelvangst met netten (Japanse daaronder begrepen) verboden blijft (Japanse netten mogen in Nederland en Luxemburg wel worden verkocht);
- c. de commercialisering verboden blijft;
- d. 120.000 exx. niet veel is vergeleken met de 10 à 12 miljoen vogels, die voor 1972 werden gevangen en met de door wetenschapsmensen op meerdere miljarden geschatte massa trekvogels;
- e. in het toegelaten contingent geen bedreigde soorten voorkomen;
- f. ook in Duitsland en Engeland nog altijd vogels aan de natuur worden onttrokken, terwijl in Nederland ondanks het verbod van vogelvangst ook altijd nog 6 soorten in gevangenschap leven.

Er werd een belangrijk controlesysteem uitgewerkt n.l.:

- a. alle gehouden vogels moeten worden geregistreerd;
- b. zij moeten ook allen worden geringd;
- c. overtreders van voorschriften zullen geen vogels meer mogen houden;
- d. dit jaar werden reeds controles gehouden op de juistheid van de registraties;
- e. op de vangplaatsen wordt politietoezicht uitgeoefend.

Conclusies van de Belgische minister:

de belangrijke controlemaatregelen en de zeer strenge beperkingen van de soorten en het aantal vogels die mogen worden gevangen en van de tuigen die hiertoe mogen worden gebruikt, leveren het beste bewijs dat rekening werd gehouden met de problemen van het evenwicht van de avifauna en met de door België op internationaal vlak aangegane verbintenissen.

IMPRESSIES VAN HET VOGELWEEKEND OP AMELAND

Het weekend op Ameland is weer achter de rug. Een paar welbestede dagen, dat waren alle vijftien deelnemers volledig met elkaar eens.

Oorspronkelijk gepland voor half oktober, werd het nu op 26 - 27 en 28 oktober gehouden. Voor enkelen begon het kamp al op vrijdagmorgen, de anderen arriveerden in de avonduren.

Per fiets verkenden de koplopers bijna het gehele eiland, waarbij grote aantallen Kramsvogels en Merels en in mindere mate Koperwieken in weilanden en tuinen opvielen. Sporadisch werden Zanglijsters gezien.

's Avonds werd een bezoek aan de vuurtoren in Hollum gebracht, waarvan menigeen met een stijve nek terugkwam. Klappen tegen de vuurtorenruit, gescharrel op de roosters en geschreeuw van vogels werden in deze trek-nacht gehoord. Velduilen en Ransuilen jaagden rond de toren op zoek naar prooi.

Zaterdagmorgen was het al weer vroeg dag. Eerst zou aandacht worden besteed aan de zeetrek, daarna zouden de Burense duinen en het Nieuwlands Rijd worden bezocht. Van zeetrek was echter weinig te merken. Naast een totaal van 278 Eidereenden, een Grauwe gans, Grote- en Zwarte zee-eenden en Smienten werden weinig andere vogels gezien. Jagers en Duikers lieten het voldeig afweten. Maar wij waren hier gekomen om de voor ons minder algemene soorten beter te leren kennen, evt. notities te maken en bovenal om van de vogels en het landschap te genieten. Niet om soorten te jagen.

Langs de stuifdijk van het Nieuwlands Rijd constateerden wij trek van Veldleeuwerikken, Kool- en Pimpelmezen en Rocken. Voorts werden c.a. nog een Kleine Jager, Ruigpootbuizerd, Strandleeuwerikken en een Boomleeuwerik waargenomen.

Via de Zwanewaterduinen fietsend werd in de loop van de middag het Wad bij de Ballumer Bocht bekeken. Grote groepen Bergeenden, Scholeksters, Wulpen en Bonte Strandlopers voerden hier de boventoon. Er tussenin scharrelden o.a. Zwarte Ruiter, Kluut, Rosse Grutto en Groenpootruiter. Onder aan de dijk werd nog een jagende Velduil waargenomen.

Het rietveld boven de Lange Duinen, dat de volgende morgen werd bezocht, bleek tal van vogelsoorten te herbergen. Watersnippen vlogen af en aan, Kramsvogels en Koperwieken deden zich op de drogere plekken tegoed aan Duindoornbessen. Het getinkel van rondscharrelende groepjes Baardmannen was niet van de lucht, terwijl uit diverse hoeken het gekrijs van de Watteral weerklonk.

Op het strand lieten fouragerende Sneeuwgorzen zich tot op een tiental meters benaderen. Hierna werden de Ballumer Mieden, de polder de Grieën, alsmede de wadkant bezocht. Ook hier weer een keur van vogels. Een Beflijster, de eerste en enige van dit weekend met opvallend witte vleugelstrepen- voedselzoekend langs de dijk, jagende Blauwe Kiekendieven en Torenvalken in de weilanden tussen groepen overtijende steltlopers. Slootjes met Dodaarzen en Kuifeenden. Langs de wadkant zowaar Rotganzen, een Strandplevier, Oeverpiepers, Steenlopers, Zwarte- en Groenpootruiters, Zilver- en Goudplevieren en een groepje Fraters.

Op de avondboot werden de zaken nog eens op een rijtje gezet en bleken 98 vogelsoorten de revue te zijn gepasseerd.

Het is jammer dat zo weinig vogelwerkgroepleden van de mogelijkheid gebruik maken van deze instructieve en sfeervolle weekends.

EXCURSIE ZANDDIJK (3-11-'73)

Ondanks sombere berichten van de Bilt en een wazig begin van de dag, brak de zon reeds vroeg door en het werd een van die heerlijke November-ochtenden, die je eerder in de lente verwacht, dan in dit jaargetijde. Temperatuur ca. 8 graden C.; zwakke wind.

Voor deze excursie verschenen er 10 personen in de startblokken. Hoewel de snelweg een nog steeds onaangenaam doorkruisen betekent van deze prachtige streek, werden er toch zeer veel waarnemingen gedaan :

11 Kleine Zwanen, Roodborstjes, Koolmezen, Sijsjes, Kauwen, Zanglijsters, Pimpelmezen, Heggemussen, Staartmezen, Winterkoninkjes, Vinken, Kievitten, Boomleeuwerikken in vlucht, Goudhaantjes, Spreeuwen, Houtduiven, Waterhoentjes, Blauwe Reigers, Veldleeuwerikken, Fazanten, Merels, Koperwieken, Vlaamse Gaaien, Grote Bonte Spechten, Kneuen, Kluten, Bergeenden, Graspiepers, Rietgorzen, Watersnippen, Brilduikers, Baardmezen, Fraters, Buizerd en Kuifeend, terwijl een Strandleeuwerik voor ons op het zand achter Oud-Valkeveen een demonstratie gaf van haar prachtige kleuren. De afstand was slechts 10 - 15 meter. Een Klapekster was nog in een iets verder verwijderde boom neergestreken.

Al met al een zeer geslaagde ochtend, die om 11.30 eindigde.

D.M.J. Ras.

EXCURSIE DE PEEL (10-11-'73)

Met zes deelnemers vertrokken wij in de vroege morgen naar de Peel, begeleid door een miezerege regen. Gelukkig bleek het daar droog te zijn bij aankomst, maar het sombere wolkendek en de vrij krachtige zuidwesten wind, waren toch niet bevorderlijk voor het waarnemen van vogels, omdat deze zich onder dergelijke omstandigheden ook drukken.

Toch werd nog enige malen een Blauwe Kiekendief-vrouw gezien, alsmede groepjes mezen, Goudhaantjes, enz. Uit een nestkastje stak nog wat hooi en bij het openen sprong een muis zowat in de baard van onze excursieleider.

Na een pauze in Meijel werd in de namiddag de Mariapeel bezocht.

Ook hier dezelfde omstandigheden en af en toe met regen.

Enige Blauwe Kiekendieven werden hier waargenomen alsmede Torenvalk, Sperwer en Groene Specht plus nog enig kleingood.

In totaal 32 soorten, zodat we toch nog tevreden naar huis terugkeerden.

G. Heise.

EXCURSIE DE PEEL (vervolg)

De Grote Peel, een mooi natuurgebied, maar als er een krachtige wind staat en het net tegen regen aan is, dan is het voor de vogels wel een erg open terrein. Waar hoge begroeiing stond, waren verschillende mezensoorten en Goudhaantjes aanwezig.

De Blauwe Kiekendieven (alleen maar vrouwen) zielden laag over het land.

Een bepaald gebied is in de trektijd tot verboden terrein verklaard. Wel jammer voor ons. Maar er waren nog andere dingen te zien, zoals bijv. een ree en een nestkastje waaruit een lange sliert hing. De kast hing bereikbaar; dan maar even kijken. Meteen sprong er een muisje uit en uit de verdre vulling kwam nog een muis tevoorschijn. Maar alles verliep zo snel, dat we de diertjes niet nader konden determineren.

Na een warme kop soep werd de Mariapeel bezocht. Weinig waterwild en alweer vrouwtjes Blauwe Kiekendieven, alsook meesjes in de dichte begroeiing. Tegen het eind van de excursie toch nog een snel voorbijvliegende Sperwer.

C. Rosier.

VOGELCURSUS

Gezien de enorme belangstelling voor de natuur en het milieu heeft de commissie Vogelcursus besloten dit voorjaar opnieuw een cursus in het herkennen van vogels te organiseren.

Deze cursus, speciaal voor beginnende vogelaars, gaat vanaf 13 maart 1974 van start en in zeven wekelijkse afleveringen worden de cursisten aan de hand van dia, geluidsband en het bijbehorende praatje meegenomen naar 'vogelland'.

Wederom kon de zaal van de Zuiderkerk aan de Abraham Kuyperlaan in Bussum worden verkregen.

De heer K. Visser en mevrouw C. Holzenspies zijn wederom bereid gevonden als docent op te treden.

Aanmeldingen, tot uiterlijk 24 februari a.s., bij mevrouw M.T. Groen-van Harmelen, tel. 02154 - 3043 (bij voorkeur na 19.00 uur).

EXCURSIE Flevopolders

Met acht enthousiaste vogelvrienden van de VWG maakten we op 8 december met twee auto's een excursie. Onze eerste stop maakten we bij het huisje van de Reddingsbrigade waar we weinig vogels zagen. In de vijvers van het nieuwe recreatiegebied, een km. verder, zagen we de eerste Brilduikers met twee tot vier bij elkaar duiken. Alle vogels in wijfjes- of jeugd-kleed. Een mooie man met een bril was er niet bij. Ook zagen we hier een viertal Grote Zaagbekken (vrouw.) rustend op het steile zandstrandje. Zaagbekken rusten graag op het land aan de waterkant.

Op dezelfde plekken waren eveneens verschillende soorten meeuwen aan het rusten of baden. De Kokmeeuwen waren numeriek de sterkste. De machtige Mantelmeeuwen waren in vrij groot aantal aanwezig. Aan de andere zijde van de kustweg werd onze aandacht getrokken door een troepje van ongeveer 60 vinkachtige vogels, die tussen de planten van de wegberm rondscharrelen en bij het verplaatsen zeer dicht bijeen wegvlogen. Tussen de planten kon je ze nauwelijks observeren maar ze waren zo vriendelijk even op het prikkeldraad te gaan zitten. Het bleken Ringmussen te zijn.

We stopten even vlakbij de rotonde over de brug bij Muiderberg. Daar zaten, wat verborgen, enige tientallen Wintertalingen. Op dringend verzoek van de leider gaven ze even een demonstratie van hun wijze van vliegen: dicht opeen, snel wendend en kerend, haast als steldlopers, waarbij hun geringe grote opviel. Ze streken daarna dichter voor ons neer. We reden eerst over de doodlopende weg langs het IJmeer. Hier werden we verblijd door twee zware, donkere eenden met Griekse neus, Eidereenden. Nog geen honderd meter verder, ongeveer zes, vlak onder de dijk. Iets verder zagen we de eerste kleine aantallen Tafel- en Kuifeenden en daartussen enkele Brilduikers, alweer uitsluitend exemplaren in wijfjes- of jeugd-kleed. De Brilduikers doken regelmatig. De Tafel- en Kuifeenden zagen we noch hier noch op andere plaatsen langs de kust fourageren. Dat klopt met de elders vastgestelde dagindeling van deze eenden, die vooral bij lichte maan s'nachts urenlang voedsel zoeken. Dat voedsel bestaat in de winter vooral uit dierlijk voedsel, dat zij duikend, gewoonlijk niet dieper dan 3,5 tot 4,5 meter verwerven. Waarschijnlijk eten ze hier veel Driehoeksmosseltjes, waarvan het IJselmeer moet wemelen. Het einde van genoemde weg was zwart van de Meerkoeten, die bij onze nadering ijlings te water gingen, waar we naast enkele Futen ook Grote Zaagbekken zagen. Goed was bij het wijfje te zien hoe scherp het bruin van de hals van het wit was gescheiden. Het veel zwaardere mannetje kan 'boter- of roombuik' genoemd worden vanwege zijn zacht crème-kleurige onderzijde. Het is moeilijk voor te stellen dat deze Zaagbekken in gaten van bomen of tussen rotsblokken broedt; in bomen van 3 tot 18 meter, in rotsholten tot 50 meter boven de grond of het wateroppervlak. Nog wonderlijker is het, dat de jongen na 1½ of 2 dagen zich uit het nest laten vallen en onbeschadigd op de grond of het wateroppervlak landen. Bij de sprong dienen de lange donsveren aan de handvleugel, de brede zwemvoeten en de gespierde staart als valscherm, terwijl de goed ontwikkelde borstspier, met een dicht donsdek bekleed, de landingsschok goed opvangt.

Van het IJmeer zijn we in één ruk naar de schuilhut gegaan. Langs de Knardijk zagen we drie Blauwe Kiekendieven, twee hiervan prachtig dichtbij, zwevend op de luchtstroom, die door de glooiing van de dijk tot opstij-

gen gedwongen werd. Het plankje naar de hut stond deels onder water, zodat het zonder laarzen niet te doen was. Vijf van ons konden erdoor, maar alle acht konden even genieten van het 'ping-ping' van de Baardmannetjes. In de vlucht lijken het kleine helicopters in formatie.

Op de tocht naar de schuilhut werden we begroet door het 'pieuw-pieuw' van een aantal overvliegende Smienten, terwijl meer zuidwaarts telkens kleine troepen eenden en ganzen naar het westen vlogen. Vanuit de hut zagen we vrij dichtbij een 120 Bergeenden druk fourageren. Dat deden ze grondelend, zodat we meestal allen maar achterlijf en staart naar boven zagen steken.

Verder was er dichtbij niet veel te zien. Het licht was bovedien slecht door een opkomende bui. Toch genoten we, vooral van de stemming. Nog voor de bui losbarstte bereikten we de auto's weer. De wind was intussen naar het noord-oosten gedraaid en nog sterker geworden.

Vervolgens gingen we door Oostelijk Flevoland naar Lelystad Haven. Hier zagen we vrijwel dezelfde soorten als op het IJmeer, maar in grotere aantallen. Het sardigste was wel, dat we nu ook Brilduikers in mannetjeskleed zagen. Het mannetje in prachtkleed heeft in dwarsprofiel een duidelijker driehoekige kop. Door zijn contrastrijke zwart-wit tekening is het reeds van verre te herkennen. Na gezellig koffie te hebben gedronken, besloten we op zoek te gaan naar ganzen. Daarbij hadden we in de omgeving van de Larserweg succes. We troffen namelijk enige malen Kolganzen aan op niet te grote afstanden. Geen enorme aantallen, in totaal misschien een duizend exemplaren. Het meeste land was hier omgeploegd en geheel van plantengroei ontbloot. Het grootste succes hadden we op een pas omgeploegd perceel, waar bieten hadden gestaan, waarvan veel van het loof tussen de kluiten zichtbaar was. Hier troffen we naast Kolganzen ook enige honderden Rietganzen aan, waarvan we de donkere kop en bovenhals, de donkere ondervleugel en soms de snavel voor de soort-diagnose konden gebruiken. Zowel Kol- als Rietganzen waren druk aan het eten. Door de grote afstand konden we niet zien wat ze aten. Van de Rietgans is bekend dat hij in verschillende landen, waar hij 's winters verblijft, uiteenlopende voedselgewoonten heeft. In Nederland eten ze graag aardappelen en resten van suikerbieten; op pas omgeploegd bouwland bovendien de wortelstok van kweekgras. De Rietgans was dus hier goed op zijn plaats.

Een deel van de Rietganzen rustte, zittend op de grond.

De Kolgans voedt zich minder met onderaardse delen van planten en heeft zich hier mogelijk tegoed gedaan aan de resten van de bietenbladeren.

Een aangename verrassing vormden 36 Zwanen, fouragerend op een stoppelveld. Van een aantal konden we goed de vrij grot snavel met het vele geel onderscheiden, zodat we met de Wilde Zwaan te doen hadden. We veronderstelden dat ook de overige exemplaren tot de soort behoorden.

Er waren acht juveniele exemplaren bij.

Op onze terugreis mochten we regelmatig Blauwe Kiekendieven, zonder uitzondering in vrouwelijk kleed, waarnemen, terwijl ook de Torenvalk in verheugend groot aantal biddend langs de weg en boven de akkers voorkwam. Op het Gooimeer was het niet geweldig druk van vogels. We zagen er de eerste Nonnetjes van deze winter, een zestal wijfjes dicht bijeen zwemmend. Dit was de laatste soort, die we aan onze check-list konden toevoegen. In het totaal 37 soorten, waarvan 18 soorten watervogels. Dit was, na die korte maar vrij strenge vorst van het vorige weekend, niet slecht. We hebben vele van de waargenomen soorten goed kunnen bekijken en daarom keerden we weer tevreden naar huis.

Op 27 oktober waren een kleine honderd zwanen druk aan het fourageren voor de kust van het Gooi bij Oud-Naarden.

Op 28 oktober hebben wij ze vanaf de Zuiderzeeweg van Dicterbij (100 - 200 m.) beter kunnen bekijken. Het waren 75 Kleine Zwanen, waaronder vier juveniele exemplaren. Velen waren nu aan het rusten met de kop tussen de veren op de rug.

Op 11 november was op de genoemde plaatsen geen Kleine Zwanen meer te zien. De heer S. Poelstra zag er toen nog 4 bij Huizen.

Het Gooimeer heeft thans sterk geëutrophiëerd water (zeer voedselrijk geworden water door het lozen van afvalwater).

Hierdoor is er een sterke ontwikkeling van algen. Deze maken het water troebel, met als gevolg dat minder licht in de dieper gelegen waterlagen doordringt, waardoor de ontwikkeling van op de bodem wortelende waterplanten sterk achteruit is gegaan. Mogelijk is daarom de korte verblijfsduur van de Kleine Zwanen door de geringe voedselvoorraad veroorzaakt.

Een jaar of vijftien geleden was de kwaliteit van het IJselmeerwater voor de kust van het Gooi veel beter. Toen waren er veelal grote aantallen van de Kleine Zwaan aanwezig. De laatste keer dat ik er veel telde, was op 14 november 1971, toen er vanaf de brug bij Muiderberg tot de havendam van Huizen 1000 exemplaren voorkwamen. De jaren daarvoor waren echter ook al arm aan Kleine Zwanen.

P.L. Ploeger

DE KORHOENDERS VAN HET GOOI

Bij het secretariaat is nog een kleine hoeveelheid exemplaren beschikbaar van DE KORHOENDERS VAN HET GOOI (zie Korhaan van oktober 1973).

De kosten bedragen bij afhalen f. 1,-; bij toezending f. 1,90.

BOKJE

Op 11 november vloog vlak voor mijn voeten uit de neerliggende biezen langs de Gocimeerkust bij Oud-Naarden een Snip op. Hij ging rechtlijnig, zonder gezigzag, en niet steil omhoog. Ook zonder het bekende "retsj-retsj" van de Watersnip. Hij kwam niet hoger dan een meter of drie en viel ongeveer dertig meter verder weer in. Mijn eerste reactie was met een Bokje te doen te hebben. Deze blijft bij naderende verstorning van de rust nog langer zitten dan de Watersnip. Ik naderde behoedzaam de plaats waar hij neergestreken was, waarbij ik mij weinig illusies maakte hem tussen de afgemaaide biezen te zien te krijgen. Weer vloog hij binnen een meter afstand op. Dezelfde wijze van opvliegen als hierboven beschreven. Bovendien viel nu de geringere grootte en de kortere snavel op in vergelijking met de Watersnip.

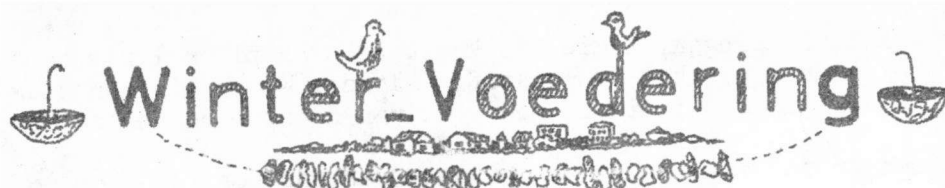
Het was inderdaad een Bokje. Deze treedt meestal solitair op.

Het is een broedvogel van drassige plaatsen in naaldbossen en moerasbossen van Wilg, Els en Berk in het noordelijk deel van Eurazië, waar hij tot aan de boomgrens voorkomt.

Bij ons is het een doortrekker in vrij klein aantal. Ook overwinteren er enkelen hier (Avifauna van Nederland, 1970).

P.L. Ploeger.

Winter Voeding

Nu de winter weer is aangebroken lijkt het mij niet ondienstig eens iets te vertellen over onze ervaringen op het gebied van vogels voeren. Omdat wij boven wonen, moeten wij de normale staande voedertafel vervangen door een hangende. Door een tomadorek aan het venster te bevestigen en hierop een ondiep kistje vast te maken, werd deze moeilijkheid overvallen en tevens kregen we de gelegenheid, de vogels vlak voor het raam waar te nemen.

Vele van onze bezoekers waren dan ook enthousiast over het feit, dat ze onze gevederde vrienden van zo dichtbij konden bekijken.

Op deze voederplaats strooien wij gemengd voer: blokjes brood, zonnepitten, fijngesneden pinda's, onkruidzaad (in vele winkels verkrijgbaar), stukjes kaas enz. Havermout wordt door alle vogels zeer op prijs gesteld. Tot nu toe hebben we alle soorten mezen op de plank gehad, behalve de Kuifmees. Ook Groenling, Keep en Appelvink komen zonder moeite fourageren. En dan de Spreeuw niet te vergeten en de Turkse Tortel. De Vink is wat schuwer en komt allen als de nood hoog is. Wel zijn ze geregeld op de grond om de gemorste restjes op te pikken. De Goudvink was enige malen in de tuin, maar kon ook de moed niet opbrengen om op de plank te komen. Merel en Roodborst behoren tot de vaste bezoekers, maar de Heggemus zoekt zijn voedsel liever op de grond, al komt hij ook wel eens op de plank, evenals de Sijsjes.

Dicht bij het huis staat een Krenteboom, die de vogels als aanvliegpunt gebruiken, zodat ze eerst de omgeving kunnen verkennen alvorens aan de maaltijd te gaan. Zo'n aanvliegpunt is haast onmisbaar voor ze. In deze boom hangen we snoeren pinda's, vetbollen en het voederhuisje (verkrijgbaar bij Vogelbescherming). Hierin ook weer gepelde pinda's en brokjes kaas. Soms ook beukenootjes als ze er zijn, wat helaas niet alle jaren het geval is. Ook hebben we een z.g. vetpaal, een stuk rondhout van zo'n 30 cm. lang en 10 cm. doorsnee, waarin gaten zijn uitgeboord. Deze gaten worden dan gevuld met gesmolten rundvet, een geliefkoosd voedsel voor de mezen, vooral Staartmezen, waarvan er eens 7 stuks tegelijk bezig waren. Een erg leuk gezicht, al die lange staarten rondom. Maar ook Sijsjes en Kepen komen graag een bekje vet halen, waarbij de laatsten voor de paal fladderen en zo het vet oppikken.

Natuurlijk maken we bij sneeuwval een plekje grond schoon om ook de grondvogels aan voer te helpen. Voor de lijsterachtigen gooien we aangestoken appels en peren, alsmede hun schillen, op de grond. Als er een sneeuwdek ligt, komen ook Koperwiek en Kramsvogel hierop af, hetgeen niet naar de zin is van de Merel, die onze tuin tot zijn domein heeft verklaard en alle andere lijsterachtigen, die hier verschijnen, achtervolgt. Kostelijke staaltjes van deze concurrentiestrijd hebben wij gezien en genoten van de vogelbedrijvigheid, tot wij ons ervan moesten losrukken om aan het werk te gaan.

Groenlingen zitten meteen met opengesperde bek als er soortgenoten bijkomen en soms vliegen ze samen meer dan een meter hoog met elkaar op. Maar tenslotte zijn ze toch samen vree(t)dzaam aan het eten. Zwarte Mezen zijn razend snel en pikken gauw een brokje voor de neus van de Koolmezen weg, om er dan snel mee te verdwijnen.

Soms beleef je ook leuke dingen, zoals die keer, toen er plotseling een Grote Bonte Specht zich tegen het voederkorfje klemde. Nadat hij een stuk kaas bemachtigd had, klemde hij dit in een vork van de boom om het zo op te peuzelen.

Ook toen er midden in de winter enige dagen een Zwartkop verscheen op de vetbol.

En toen er plotseling twee Appelvinken op de plank kwamen, die zich niets aantrokken van de opengesperde bekken van de Groenlingen en opzij keken met een air van: waar maak je je eigenlijk druk om, mannetje?

Tenslotte nog iets over het water. Hieraan kunnen de vogels, vooral bij kale vorst, grote behoefte hebben. Zelf hebben we een vijvertje waarin we altijd een gat open houden bij vorst, voor dit doel.

Wie niet zo gelukkig is, kan wel iets anders neerzetten, bijv. eenschaaltje met water. Hieronder een waxinelichtje om het bevriezen van het water tegen te gaan. Wel moeten we er voor zorgen dat de vogels er niet in kunnen baden bij vorst van enige betekenis en vooral niet tegen de avond. Dit kan men voorkomen door er een stukje gaas overheen te leggen.

We hopen dat iedereen die nog niet aan vogels voeren toekwam, door dit artikelletje geïnspireerd zal worden dit te gaan doen.

U helpt onze vogels, verrijkt uw eigen kennis ermee en uw ervaring in de omgang met onze gevederde vrienden. Veel succes!

G. Heise.

Over wintervoeding van vogels wordt elk jaar weer geschreven en elk jaar is het weer het oude recept. Het blijkt gewoon nodig te zijn. Maar het behoeven heus geen rotte appels te zijn. Ik weet namelijk iemand die in haar tuin appels had die voor de mensen niet lekker waren. Bij de groenteman vroeg ze dan rotte appels en deed deze tussen haar wintervoorraad om ze aan het rotten te krijgen, wat een vieze kledderbende opleverde, hetgeen helemaal niet nodig is, want gewone gave appels boven de rotte. De schillen en klokhuizen van de door ons gegeten appels worden met een z.g. "blitzhacker" fijn gehakt eventueel vermengd met broodkruimels, universeelvoer en zaad hetgeen een delicatessie is voor lijsterachtigen en Spreeuwen.

Als u niet over een dergelijk apparaat beschikt, kunt u de appelschillen ook met een scherp mes in kleine stukjes snijden of snipperen op een plankje. Deze manier vraagt echter wel enige oefening.

De korfjes voor pinda's zijn heel gemakkelijk zelf te maken van een stukje gaas, dat u bijvoorbeeld om een plank draait. U buigt dan de puntjes van het gaas gewoon om de mazen en hetgeen zich niet zo goed voegt, drukt u plat. Zo'n plat korfje heeft het voordeel dat elke pinda gemakkelijk bereikbaar is voor de mezen. Bij een vierkant of rond korfje moet u ze wel in de gaten houden, omdat de mezen die in het midden zitten, geen beurt krijgen, terwijl bij vochtig weer de inhoud gaat schimmelen.

Om de mussen niet alles op te laten eten, is het aan te bevelen kool- of raapzaad te gebruiken. Hierop zijn zij niet zo dol, wel de Vinken en Kepen.

J.de Jager

DIE VREEMDE VOGELS

Onder deze titel verscheen bij uitgeverij Ploegsma een nieuw vogelboek van de hand van Jan L. Bos met foto's van Jan van de Kam.

Uit de omslagtekst citeren wij:

"Er bestaat een toenemend verlangen naar een herontdekking van plant en dier in hun natuurlijke omgeving. Naar een "terug naar de natuur". Velen die bekommerd gadeslaan hoe Nederland steeds meer met mensen (en alles wat daarbij hoort) volgroeit, vragen zich wel eens af: blijft er op den duur nog wel plaats voor vogels?

De vogels in dit boek hebben zich op de een of andere manier onderscheiden door hun gedrag als gevolg van de menselijke beïnvloeding van het milieu. Met deze vogels hebben andere "vreemde vogels" zich bezig gehouden: in stilte, vaak bij nacht en ontij werkende en voor de buitenstaander misschien wel eens raadselachtige onderzoekers. Mensen die één ding gemeen hebben: een vurige belangstelling voor het wel en wee van de vogels onder milieuomstandigheden die zich steeds wijzigen.

In "Die vreemde vogels" bracht journalist en vogelkenner Jan L. Bos uitzonderlijke gegevens en kostelijke verhalen bijeen over deze vogels en deze wetenschappelijke werkers. Jan van de Kam maakte er bijzondere foto's bij, van de vogels en van de onderzoekers."

Op meesterlijke wijze en zonder dat hij de lezer kans geeft de aandacht een ogenblik te laten verslappen, wijdt de schrijver beschouwingen aan de volgende soorten: Ooievaar, Kokmeeuw, Zeearend, Torenvalk, Kwartelkoning, Grutto, Turkse Tortel, Korhoen, Velduil, Baardmannetje, Notenkraker, Ganzen, Eenden, Kerkuil, Aalscholver, IJsvogel, Bonte Vliegenvanger en Zwanen.

Om zijn waardering te uiten voor de medewerking en de belangstelling, die de auteur vanuit onze Vogelwerkgroep steeds heeft ontvangen, heeft hij ons een exemplaar van zijn boek aangeboden, dat bij mevr. de Wijs ter lezing door onze leden beschikbaar is.

Wij stellen deze geste zeer op prijs en bevelen "Die vreemde vogels" graag van harte ter lezing aan.

Beter nog lijkt het ons dat ieder lid het boek ter aanvulling van zijn bibliotheek(je) aanschaft, omdat het niet alleen heel prettig leesbaar is, maar ook veel waardevolle feitelijke gegevens bevat, die men graag bij de hand heeft.

het bestuur

KORTE IMPRESSIES

Dat vele vogels dol op rode bessen zijn, zal de meeste vogelaars bekend zijn.

Geheel nieuw voor mij was echter een drietal Houtduiven, die zich met veel moeite in evenwicht konden houden, terwijl ze zich tegoed deden aan de gele bessen van onze Hulst (*Ilex aquifolium fructoluteo*).

3 - 12 1973,
Hilversum, Arubalaan 4

K.Vervoort

VELD waarnemingen samenstelling: Aart Bode

Roerdomp	1 ex.	11-11	Loenerveense Plas	D.M.J. Ras
Zwarte Zwaan	1 ex.	11-11	Gooimeer ten w. v. Huizen (uit park ontsnapt ex.?)	S. Poelstra
Kleine Zwaan	31 volw. 7 juv.	13-10	Zanddijk	N.J. Dwars
	92 ex.	13-10	idem.	J. Klein
	12 ex.	22-10	Gooimeer Oud-Naarden	P.v.d. Poel
	22 ex.	1-11	Huizerpier	J.G. Wurster
	64 ex.	3-11	Zanddijk	N.J. Dwars
	10 ex.	8-11	Centr. H.sum overvliegend	„
Grauwe Gans	+ 125 ex.	6-10	Egelshoek, trek NO-ZW	Fam. Heise
	14 ex.	13-10	Zanddijk	N.J. Dwars
Kolgans	19 ex.	16-11	H.sum, trek NNW-ZZO	Fam. Heise
	12 ex.	17-11	H.sum, trek Z-N	„
	58 ex.	28-11	H.sum-C trek NO-ZW	N.J. Dwars
	3 à 4000 ex.	1-12	Oost-Flevoland	P.H.v. Donkersg.
	60 ex.	1-12	Bussum, F.v.Eedenw. tr.N	L.F. Rijnja
	20 ex.	1-12	H.sum-C trek N-Z	„
	+ 150 ex.	2-12	H.sum, terrein Golfclub, in 3 groepen trekkend N-Z	„
Pijlstaart	1 ex.	13-10	Zanddijk	N.J. Dwars
Slobeend	132 ex.	13-10	idem	„
Brilduiker	4 ex.	13-10	idem	J. Klein
	3 ex. vr.	27-10	Naarderbos	Sitters/Guldem.
	8 ex.	3-11	Zanddijk	N.J. Dwars
IJseend	1 ex.	20-10	Gooimeerkust t.o. vuilnis- belt	L. Rijnja en Sia Schipper
Buizerd	1 ex.	28-10	Tienhovens kanaal	„
	2 ex.	3-11	Zanddijk	N.J. Dwars
	1 ex.	9-11	H.sum-C overvliegend	„
	4 ex.	10-11	Eempolder-Zuid	P. Vos
	4 ex.	11-11	Hilversumse Meent	„
	2 ex.	17-11	Gooilust	P.v.d. Poel
	1 ex.	20-11	Berghuis Naarden	„
	1 ex.	23-11	Zuiderhof, Naarden	„
Sperwer	1 ex.	17-10	Bussumerheide	S.Poelstra/ v.d.Poel
	1 vr.	27-10	Magdalena	C. Rosier e.a.
	1 vr.	4-11	Zanddijk, Naarden	P. Vos
	1 vr.	11-11	Einde Zuiderzeeweg	S.H. Poelstra
	1 ex.	25-11	Dammerkade	P.v.d. Poel
Bl. Kiekendief	1 vr.	27-10	Magdalena	C. Rosier e.a.
	1 mann.	18-11	Eempolder-Noord	S.H. Poelstra
Bosuil	1 ex.	9-12	Groenendaal, Hilversum	K. Vervoort
Velduil	11 ex.	1-12	Oostelijk Flevoland	P.H.v. Donkersg.
Korhoen	4 mann. 4 vr.	22-10	Westerheide	S.H. Poelstra
	7 mann.	23-10	idem	Alle waarnemingen werden gedaan Z.O. van Aardjesberg. Tijdens alle waarnemingen waren er steeds 2 hanen die duidelijk aan het baltsen waren.
	2 vr.	29-10	idem	
	5 mann.	31-10	idem	
	3 vr.			
	6 mann.			
	5 vr.			

VELDWAARNEMINGEN (vervolg)

Patrijs	2 ex.	15-10	Bussumerheide	P.vd.Poel
Waterral	1 ex.	13-10	Zanddijk, Naarden	J.Klein e.a.
	4 ex.	4-11	Ankeveense Plassen	P.vd.Poel
Zilverplevier	1 ex.	24-11	Zanddijk	N.J.Dwars
Goudplevier	3 ex.	28-10	Tussen Nichtevecht en Vreeland	Guldemon
	+ 80 ex.	18-11	Eempolder- Noord	S.H.Poelstra
Bokje	1 ex.	11-11	Zuiderzeeweg/Gooi- meerkust	Fam.Plooger en S.H.Poelstra
	+ 30 ex.	20-10	Eempolder-Noord	J.Klein
Wulp	1 ex.	24-11	Zanddijk	N.J.Dwars
	7 ex.	1-12	Muiderberg	P.H.v.Donk.gord
Oeverloper	1 ex.	6-10	Zanddijk	Mevr.Udo e.a.
Kluut	1 ex.	19-10	Naarderbos	N.Koppel en fam. A & J vd.Werf
Holenduif	3 ex.	9-11	Valkenhoflaan, Hilv.	N.J.Dwars
Houtduif	+ 475 ex.	3-11	Zanddijk	,,
	+ 320 ex.	24-11	idem	,,
IJsvogel	1 ex.	16- 9	Groeneveld, Baarn	Excursie KNNV
	1 ex.	4-11	Tienhovenskanaal	P.vd.Poel
	1 ex.	21-11	Berghuis, Naarden	,,
	1 ex.	2-12	Vecht bij Breukelen	Lips/Schipper
Groene Specht	2 ex.	18-11	Terrein Golfclub Hilv.	L.F.Rijnja
	1 vr.	4-12	Zonnestraal, Hilv.	D.Ras
Gr.Bonte Specht	1 ex.	21-10	Tienhovenskanaal	S.Schipper
	1 ex.	3-11	Jagerspad, Laren	H.Dieperink
	1 ex.	8-11	Sumatralaan, Hilv.	H.C/S.Schipper
Kl.Bonte Specht	1 ex.	1-11	Naarden	P.vd.Poel
	1 ex.	5-12	Trompenberg, Hilv.	A.Bode
Zwarte Specht	1 mann.	28-10	Landgoed Oud-Naarden	Poelstra e.a.
Kuifleeuwerik	1 ex.	16-10	Diepend.lhan Hilv.	Fam.Heise
	1 ex.	25-10	v.Hasseltlaan, Hilv.	S.Schipper
	2 ex.	30-11	Banckretlaan, Hilv.	A.Bode
Boomleeuwerik	1 ex.	3-11	Zanddijk	N.J.Dwars
Strandleeuwerik	2 ex.	20-10	Eempolder-Noord	J.Klein
	1 ex.	3-11	Zanddijk	N.J.Dwars
Boerenzwaluw	1 ex.	13-10	idem	,,
Graspieper	+ 75 ex.	23-10	Eempolder-Noord	J.Klein
Oeverpieper	1 ex.	24-11	Zanddijk	N.J.Dwars
Gele Kwikstaart	2 ex.	4-11	Vecht bij Breukelen	P.vd.Poel
Witte Kwikstaart	1 ex.	8-11	Valkenhoflaan, Hilv.	N.J.Dwars
Klapekster	2 ex.	27-10	Gooimeerkust bij Huizen	Excursie KNNV
	1 ex.	3-11	Muiderberg	P.H.v.Donk
	1 ex.	3-11	Zanddijk	Dwars
Pestvogel	1 ex.	3-12	Jac.Catslaan, Bussum	P.Lips
Bonte Kraai	6 ex.	12-10	De Zuwe	J.G.Wurster
	4 ex.	20-11	Meentweg, Naarden	P.vd.Poel
	5-11 ex.	15-11/5-12	Westerheide Hilv.	A.Bode
Roek	4 ex.	3-11	Zanddijk	Dwars
	8 ex.	9-11	idem	,,
	1 ex.	24-11	idem	,,
Winterkoning	1-3 ex.	29- 9/24-11	idem	,,
Heggemus	2-5 ex.	15- 9/24-11	idem	,,
	1 ex.	10-11	Sumatralaan, Hilv.	S.Schipper
Snor	2 ex.	15- 9	Zanddijk	Dwars
Zwartkop	1 ex.	24-11	idem	,,
Tjiftjaf	2 ex.	13-10	idem	,,

VELDWAARNEMINGEN (vervolg)

Goudhaantje	4 ex.	3-11	Zanddijk	Dwars
	1 ex.	9-11	Valkenhoflaan, Hilv.	"
Vuurgoudhaantje	1 ex.	24-10	Jagerspad, Laren	H. Dieperink
Tapuit	16 ex.	16-9	Eempolder-Noord	J. Klein
	3 ex.	29-9	Zanddijk	Dwars
	1 ex.	13-10	idem	"
Koperwiek	15 ex.	19-21-10	in de tuin van fam. Schipper, Sumatralaan, Hilv. Naarmate de Lijster- bes werd kaalgegeten, verminderde het aantal tot:	
	+ 1 ex.	28 en 29-10		S. Schipper
	- 110 ex.	28-11	Hilversum-C. overvl.	Dwars
	4 ex.	2-12	Tuin Loosdrecht	D. Ras
Grote Lijster	4 ex.	13-10	Zanddijk	Dwars
	2 ex.	12-11	Hilversum, 's-Grav. weg	"
Kramsvogel	+ 300 ex.	4-11	Scheendijk	P. vd. Poel
	+ 145 ex.	28-11	Hilversum-C. overvl.	Dwars
Matkopmees	- 1 ex.	13-10	Zanddijk	"
	1 ex.	27-11	Jagerspad, Laren	H. Dieperink
	4 ex.	5-11	Trompenberg, Hilv.	A. Bode
Kuifmees	2 ex.	8-11	Kei Hilversum	Dwars
Staartmees	16 ex.	13-10	Zanddijk	"
	7 ex.	24-11	idem	"
Baardmannetje	+ 18 ex.	21-11	idem	"
	+ 10 ex.	18-11	Kromme Gough (gehoord)	P. vd. Poel e.a.
Boomkruiper	- 1 ex.	24-11	Zanddijk	"
Ringmus	+ 75 ex.	10-11	Zuiderzeestraatweg	J. G. Wurster
Keep	14 ex.	13-10	Zanddijk	Dwars
	12 ex.	18-11	Hilv. straatweg, viaduct	L. F. Rijnja
Appelvink	1 mann.	6/8-12	Wernerlaan, Hilversum	J. Ekelmans/ A. de Later e.a.
Goudvink	6 ex.	13-10/24-11	op verschillende plaatsen	vd. Poel/Dwars
Groenling	4 ex.	3-11	Zanddijk	Dwars
	20 ex.	18-11	Voormeulenweg, Bussum	L. F. Rijnja
Sijs	2 ex.	16-10	Eikbosserweg, Hilv.	Fam. Heise
	3 ex.	29-9	Zanddijk	Dwars
	8 ex.	3-11	idem	"
	+ 40 ex.	9-11	Hilversum-C.	"
	+ 40 ex.	13-11	Hilversum-Z.	Fam. Heise
	- 12 ex.	24-11	Zanddijk	Dwars
	+ 17 ex.	28-11	Hilversum-C.	"
	- 20 ex.	2-12	Oud-Loosdrecht	Lips, Schipper
Putter	2 ex.	13-10	Zanddijk	Dwars
	7 ex.	4-11	Tienhovenskanaal	P. vd. Poel
	2 ex.	25-11	Dammerkade	"
Kneu	4 ex.	13-10	Zanddijk	Dwars
Frater	13 ex.	3-11	idem	"
Barmsijs	2 ex.	28-11	Hilversum-C.	"
Rietgors	24 ex.	20-10	Eempolder-Noord	J. Klein

Tot zover dit overzicht. Daarbij een paar aantekeningen. Ten eerste heb ik de plaatsen waar de Goudvinken werden gezien niet vermeld, omdat ik weet dat er op deze vogel nog steeds jacht wordt gemaakt door de zogenaamde vogelvrienden. Dat geldt ook wel voor andere pieten, maar voor de Goudvink wordt in de Randstad Holland door de 'liefhebbers' grif f. 50,- neergeteld. Dit weet ik uit ervaring. Ik kom zelf uit de Krimpenerwaard en één van mijn

kennissen, die weet dat ik een vogelvriend ben, maar mij kennelijk rangschikt onder een andere categorie, vroeg mij vorige zomer of ik hem niet aan een paartje Goudvinken kon helpen of anders niet een plekje wist waar ze eventueel te vangen zouden zijn. Ik bedoel maar!

Ten tweede heb ik deze keer veel materiaal gebruikt van Niko Dwars, dat allemaal - of bijna allemaal - afkomstig was van de Zanddijk. Kijk daar eens goed naar en zullen vooral de nieuwelingen onder onze leden tot de ontdekking komen dat langs dat schitterende stukje dijk, dat tegenwoordig zo ontstellend dicht tegen de Rijksweg aan ligt, heel veel is te zien als je maar geduld en de tijd hebt.

Ik wens alle lezers van de Korhaan een goed nieuwjaar toe met alle familieleden. En probeert u d'r voor de vogels óók een goed jaar van te maken? Alvast bedankt!

Aart Bode

INVENTARISATIEHANDLEIDING BROEDVOGELS

In de serie Wetenschappelijke mededelingen van de K.N.N.V. is onder nr. 96 de Handleiding voor het inventariseren van broedvogels verschenen.

Deze handleiding, die is samengesteld door de Vogelwerkgroep Grote Rivieren bevat naast een beschrijving van de verschillende inventarisatiemethoden, aanwijzingen voor het samenstellen van een rapport e.d., een lijst van broedvogelsoorten in Nederland, waarin voor elke soort is vermeld: het broedbiotoop, de inventarisatietijd, de wijze van inventariseren en verdere van belang zijnde bijzonderheden. Verder is in dit boekje opgenomen, een tabel betreffende de meest geschikte inventarisatietijden (maanden en daggedeelten).

De medewerkers aan broedvogelinventarisaties weten uit eigen ervaring dat dit werk soms heel wat vragen meebrengt. Een groot gedeelte daarvan kan met behulp van deze handleiding worden beantwoord.

Wij zouden dan ook alle leden, die deelnemen aan broedvogelinventarisaties, willen adviseren deze uitgave aan te schaffen. Dit wil niet zeggen dat zij, die deze vorm van activiteit niet beoevenen, niet tot aankoop ervan moeten overgaan, want ook voor hen bevat het boekje zeer veel wetenswaardige bijzonderheden.

De prijs is f. 5,-

Bestelling kan plaats hebben door overschrijving van het verschuldigde bedrag op giro 13028 ten name van Bureau van de K.N.N.V. te Hoogwoed.

J.Klein

ONTVANGEN LITERATUUR

De Pieper, Maandblad VWG Noordhollands Noorderkwartier, 12e jrg. nr. 10;
Graslandinventarisatie op lange termijn - Recreatie bedreigt de Futen-
stand in het Wormer- en Jisperveld - Excursieverslagen Balgzand en Ame-
land - Veldwaarnemingen.

Vanellus, orgaan van de Bord van Friese Vogelwachten, 26e jrg. nr. 10;
Over oude jacht- en vangtechnieken (I) - Slachtoffers hoogspannings lei-
dingen in de omgeving van St. Johannisga - Nijlganzen boven Friesland -
Waarnemingen - Het milieu i.v.m. de Oosterscheldeproblematiek.

De Fitis, Mededelingenblad van de VWG Haarlem, 9e jrg. nr. 5;
Juniwaarnemingen in de Alpen - Herkenning van vogels - Er vliegen Raven
rond in Nederland - Verslag Vlielandexcursie - Inventarisatie van het
Eendenvlak in de AW-duinen 1972 - Terugmeldingen en waarnemingen.

Stichting het Noordhollandsch Landschap, Mededelingenblad nr. 1;
Snipperverkaveling oevers Alkmaardermeer - Alkmaardermeerboeken - Oever-
land Die - Rijksweg 16 - Waterland - Resultaten maaien in het Ilperveld.

De Strandloper, orgaan van de Ver. Voor Natuur- en Vogelbescherming Noord-
wijk, 5e jrg. nr. 4;
Hefstweekend Terschelling - Trekwaarnemingen Noordduinen - Aankomstdata
zomergasten 1973 - Als "prenter" de Noordzee op - Enige reisindrukken uit
Noorwegwn - Waarnemingen juni t/m september.

De Wulp, orgaan van de Ver. voor Vogelbescherming 's-Gravenhage e.o. 4e
jrg. no. 4;
Vogelweekend op Texel september 1973 - Vogelagenda - Koperwiek en Krams-
vogel.

Jaarverslag 1972-1973 Ver. voor Vogelbesch. 's-Gravenhage e.o.
Bevat uitvoerig overzicht van activiteiten van deze 2472 leden omvattende
vereniging.

Mededelingenblad KNNV-VWG Amsterdam, 11e jrg. nr. 3;
Excursieverslagen - Nestkastenverslag Amstelveen - Invetarisaties Golfster-
rein Duivendrecht en Noorderbegraafplaats - Waarnemingen Amsterdamse Bos -
Waarnemingen in en om Amsterdam - Gierzwaluwen in gevaar.

HET VOGELJAAR

De abonnementsprijs voor het Vogeljaar, het tweemaandelijks tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming, uitgegeven door de Stichting "Het Vogeljaar" moet met ingang van het jaar 1974 worden verhoogd.

Hoewel de administratie zo lang mogelijk een lage prijs heeft aangehouden, was nu toch het moment bereikt dat tengevolge van allerlei prijsstijgingen met verlies werd gewerkt, wat uiteraard niet langer door mocht gaan.

Voor de z.g.n. losse abonnees bedraagt de abonnementsprijs nu f 15,-; collectieve abonnementen kosten f 9,- .

Ik neem aan dat onze leden, die zich indertijd via de VWG op het blad hebben geabonneerd, bereid zijn deze op zich zelf billijke prijsverhoging te accepteren. Zonder tegenbericht wordt hun abonnement dus voor de nieuwe prijs geprolongeerd.

Het is mij bekend dat er onder onze leden nogal wat zijn, die reeds lang een individueel abonnement op het Vogeljaar hebben. Mocht de verhoging van hun abonnementsgeld tot f 15,- voor hen bezwaarlijk worden, dan kunnen zij zich misschien ook beter opgeven als abonnee via de VWG. Zij moeten het secretariaat dan wel onmiddellijk hiervan op de hoogte brengen.

Tot slot zou ik alle leden, die nog geen abonnee zijn op het Vogeljaar, willen uitnodigen zich als zodanig bij het secretariaat op te geven. Het blad bevat zoveel lezenswaardige artikelen over allerlei onderwerpen, die ons als lid van een vogelwerkgroep interesseren, dat eigenlijk niemand van ons zich kan permitteren het niet regelmatig te lezen. Bovendien kunnen wij daardoor voorkomen dat dit landelijke orgaan bij gebrek aan belangstelling moet worden opgeheven.

De secretaris.

In het vorige nummer konden wij u nog geen adres noemen waarheen u uw kopij rechtstreeks kon zenden:

Vanaf heden kunt u dit doen aan:

s. schipper SUMATRALAAN 33.

HILVERSUM

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór 1 maart a.s.

NESTKAST ONDERZOEK 1971

De contrôles werden verricht op de volgende terreine :

Amsterdams Waterleidingbos (R.de Wijs); Bergh en Vaart (H.Valeton); Bikbergen (E.Osieck); Boekesteyn (J.van Dijk); Bussums Waterleidingbos (P.Slot en R.Moolenbeek); Bantam (CJN Bussum); Crailo (W.Cohen); Cronenbos (C.Steenman); Dassenbos (B.van Poelgeest); Drakenburgh (R.Beskers); Diaconessen-Ziekenhuis (CJN Hilv.); Eidegooi (P.Verbij en J.Kwinkelenberg); Ezelenwei (E.Osieck); Franse Kamp (P.Oirbans); Gooilust (B.van Poelgeest); Heidebloem (H.Pollema); Hilverbeek (NJN Hilv.); Hilv.Wasmeer-complex (E.Klomp); Het Hol (B.van Poelgeest); Hoorneboeg/Zwarte Berg (G.Heise); Laarder Wasmeer (Y.Vogel); Marine opleidingskamp (C.de Rooy); Monnikenberg (CJN Hilv.); Nieuwenoord (R.Beskers); Oud-Bussum II (H.Harder en R.Vos); Renova (C.Steenman); Schaep en Burgh (P.deJong); Smit-huyzerbos (J.Groen, A.de Later en H.de Soete); de Snip (CJN Bussum); Spanderswoud (Natuurmon.) (NJN Hilv.); Spieghele (P.de Jong); St.Michaël (R.Beskers); Suikerpot (B.van Poelgeest); Zuiderhof (J.van de Geld); Zuidelijk Flevoland (E.Osieck en J.Harder).

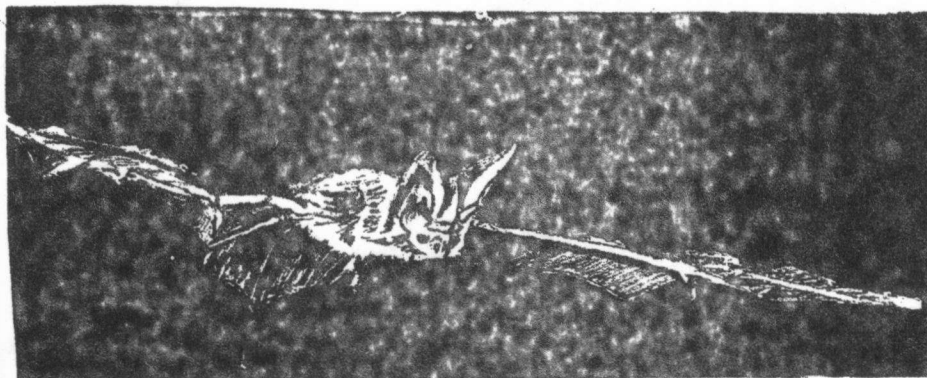
In 1971 werden er 1588 nestkasten (1970 : 1447) gecontroleerd die op 35 terreinen hingen. De bezetting van de kasten is in tabel weergegeven.

Op 6 terreinen werden vleermuizen in de kasten aangetroffen.

In Gooilust maakte een Bosmuis zijn nest in een kastje.

Hommel- en wespenesten werden gemeld uit 11 terreinen.

Gegevens van gebieden, welke niet in het verslag zijn vermeld, worden met plezier ingewacht op het adres: Erfgooiersstraat 597, Hilversum, (R.Moolenbeek) alwaar ook een volledig verslag over 1971 verkrijgbaar is.

Soort	totaal aantal broedsels	totaal aantal eieren	tot.aant. uitgevl. jongen
Koolmees	607	4251	3292
Pimpelmees	224	1893	1512
Glanskop	15	98	66
Matkop	4	31	20
Zwarte Mees	36	228	173
Kuifmees	5	37	36
Roodborst	2	6	6
Winterkoning	-	(nest- poging)	-
Gekraagde Roodstaart	65	349	281
Ringmus	236	1019	698
Huismus	2	12	8
Grote Bonte Specht	6	12	3
Boomklever	8	42	32
Boomkruiper	8	39	14
Bonte Vliegenvanger	12	64	32
Grauwe Vliegenvanger	3	4	4
Bosuil	7	16	11
Torenavalk	31	162	122
Holenduif	8	15	10
Kauw	2	6	2
Zwarte Kraai	1	3	3
Spreeuw	67	300	210
onbekend	7	32	18

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het bestuur

- Voorzitter : momenteel vacant;
Secretaris : J.Klein, Zwaardemakerstraat 12, Bussum, tel.02159-13389;
Penningmeester : Mevr. H.E.Disselkoen-Piepers, Beethovenlaan 45, Hilversum
tel.02150-46285;
Leden : bij deze leden berust tevens het contactadres van de voor
hun naam genoemde subgroep:
Afifauna: P.vd.Poel, Ten Katelaan 2, H'sum, 02150-13887;
Nestkasten: R.G.Moolenbeek, Erfgooiersstraat 597, H'sum,
tel.02150-51461;
Excursies: mevr.L.J.Dwars-van Achterberg, Prinsenstraat
15, Hilversum;
De Korhaan: D.J.M.Ras, Jan Steenlaan 4, Nw. Loosdrecht,
tel.02158-3513;
Z.Flevoland: J.Koel, Pr.Beatrixlaan 19, Weesp 02940-12235;
Mevr.M.A.F.H.de Wijs-Tabois, Stalpaertstraat 10, H'sum,
tel.02150-56928;

Verdere contactadressen:

- Ringonderzoek: E.R.Osieck, Noord-Crailloseweg 6, Huizen, tel. 02159-18661;
Controleurs Vogelwet 1936: L.F.Rijnja, K.P.C.de Bazelstraat 9, Bussum;
Tentoonstellingen en propaganda: Mej.K.Vervoort, Arubalaan 4, Hilversum,
tel.02150-53654;
Vogelcursus: Mevr.M.Th.Groen-van Harmelen, Ferd.Bollaan 11, Baarn,
tel.02154-3043;
Inzenden waarnemingskaarten: A.Bode, Banckertl.87, H'sum, tel.02150-13950;
Opgeven excursies: C.de Rooy, Rading 80, Nw.Loosdrecht, 02158-1641 (na 18.00u.)

- INHOUD: pag. 1: Redactioneel;
2: Penningmeesterschap en ledenmutaties;
3: Ledenavonden en excursies;
4: Excursies (vervolg);
5: Vogelvangst in België;
6: Impressies van het vogelweekend op Ameland;
7: Excursie Zanddijk en De Peel;
8: Excursie De Peel (vervolg) en Vogelcursus;
9: Excursie Flevopolders;
10: Excursie Flevopolders (vervolg);
11: Kleine Zwanen;
12: Bokje;
13: Wintervoeding;
14: Wintervoeding (vervolg);
15: Die Vreemde Vogels en korte impressies;
16: Veldwaarnemingen;
17: idem (vervolg);
18: idem (vervolg);
19: idem (vervolg) en Inventarisatie Broedvogels;
20: Ontvangen literatuur;
21: Het Vogeljaar en redactieadres;
22: Nestkast verslag 1971;
23: idem (vervolg);
24: Lijst van adressen en inhoud.